

1205. møte, 9. juli 2014

8 Ungdom og idrett

8.1 Utvidet delavtale for idrett (EPAS) –

Europarådets konvensjon om manipulering av idrettskonkurranser

---

Fortale

Europarådets medlemsstater og andre som har undertegnet denne konvensjon,

som tar i betraktning at Europarådets mål er å oppnå større enhet mellom sine medlemmer,

som tar i betraktning handlingsplanen fra det tredje toppmøtet for Europarådets stats- og regjeringssjefer (Warszawa 16.-17. mai 2005), som anbefaler en videreføring av europarådsaktiviteter som utgjør en referanse på idrettens område,

som tar i betraktning at det er nødvendig å videreføre arbeidet med å utvikle en felles europeisk og global ramme for utvikling av idretten tuftet på begrepene pluralistisk demokrati, rettsstatsprinsippet, menneskerettigheter og idrettsetikk,

som er seg bevisst at alle land og alle typer idrett i hele verden potensielt kan bli berørt av manipulering av idrettskonkurranser, og understreker at dette fenomenet utgjør en global trussel mot idrettens integritet og krever en reaksjon, også den global, som må støttes også av stater som ikke er medlemmer av Europarådet,

som uttrykker bekymring over at kriminell virksomhet, særlig organisert kriminalitet, er delaktig i manipulering av idrettskonkurranser og over delaktighetens grenseoverskridende karakter,

som minner om Konvensjon om beskyttelse om menneskerettighetene og de grunnleggende friheter (ETS nr. 5, 1950) og dens protokoller, Europeiske konvensjon om tilskuervold og dårlig oppførsel ved idrettsarrangementer og i særdeleshet ved fotballkamper (ETS nr. 120, 1985), antidopingkonvensjonen (ETS nr. 135, 1989), Strafferettslig konvensjon mot korrupsjon (ETS nr. 173, 1999) og Europarådets konvensjon om hvitvasking, ransaking, beslag og inndragning av økonomisk utbytte fra straffbare handlinger og om finansiering av terrorisme (CETS nr. 198, 2005),

som minner om De forente nasjoners konvensjon mot grenseoverskridende organisert kriminalitet (2000) og dens protokoller,

som også minner om De forente nasjoners konvensjon mot korrupsjon (2003),

som minner om betydningen av at straffbare handlinger etterforskes effektivt og uten ugrunnet opphold innenfor deres jurisdiksjon,

som minner om at Den internasjonale kriminalpolitiorganisasjon (Interpol) spiller en nøkkelrolle med hensyn til å legge til rette for effektivt samarbeid mellom rettshåndhevingsmyndigheter i tillegg til rettslig samarbeid,

som understreker at idretsorganisasjoner har ansvaret for å avdekke og straffe manipulering av idrettskonkurranser begått av personer under deres ledelse og kontroll,

som erkjenner de resultater som allerede er oppnådd i bekjempelsen av manipulering av idrettskonkurranser,

som er overbevist om at effektiv bekjempelse av manipulering av idrettskonkurranser krever et styrket, raskt, uavbrutt og korrekt fungerende nasjonalt og internasjonalt samarbeid,

som viser til ministerkomitéens anbefalinger til medlemsstatene: anbefaling Rec(92)13rev om det reviderte europeiske idrettscharter, anbefaling CM/Rec(2010)9 om det reviderte idrettsetiske regelverk, anbefaling Rec(2005)8 om prinsippene for gode styringsmåter i idretten og anbefaling CM/Rec(2011)10 om fremming av idrettens integritet for å bekjempe manipulering av resultater, særlig kampfiksing,

som viser til følgende konferansers arbeid og konklusjoner:

- Europarådets 11. idrettsministerkonferanse i Aten 11. og 12. desember 2008,
- Europarådets 18. uformelle idrettsministerkonferanse (Baku 22. september 2010) om fremming av idrettens integritet mot manipulering av resultater (kampfiksing),
- Europarådets 12. idrettsministerkonferanse (Beograd 15. mars 2012), særlig med hensyn til utformingen av et nytt internasjonalt juridisk virkemiddel mot manipulering av idrettsresultater,
- UNESCOs 5. internasjonale konferanse for ministre og høytstående embedsmenn med ansvar for fysisk fostring og idrett (MINEPS V),

som er overbevist om at dialog og samarbeid, basert på gjensidig respekt og tillit, mellom offentlige myndigheter, idrettsorganisasjoner, konkurransearrangører og spilloperatører på nasjonalt og internasjonalt nivå er vesentlig i arbeidet med å finne fram til effektive felles tiltak for å møte utfordringene som følger av problemet med manipulering av idrettskonkurranser,

som erkjenner at idrett basert på rettferdige og like konkurranseforhold er uforutsigbar av natur og krever at uetisk praksis og atferd i idretten bekjempes med kraftige og effektive midler,

som er overbevist om at systematisk anvendelse av prinsippene for gode styringsmåter og etikk i idretten i betydelig grad bidrar til å utrydde korrupsjon, manipulering av idrettskonkurranser og andre former for misligheter i idretten,

som erkjenner at idrettsorganisasjonene i samsvar med prinsippet om idrettens selvstyre er ansvarlige for idretten og har ansvar for å iverksette selvkorrigerende og disiplinære tiltak i bekjempelsen av manipulering av idrettskonkurranser, men at offentlige myndigheter, i den grad det er behov for det, beskytter idrettens integritet,

som erkjenner at utviklingen innenfor spillvirksomhet, særlig innenfor ulovlige sportsspill, øker risikoen for manipulering som nevnt,

som tar i betraktning at manipulering av idrettskonkurranser kan være forbundet eller ikke forbundet med sportsspill og kan være forbundet eller ikke forbundet med straffbare handlinger, og at det uansett bør gripes inn mot manipulering,

som merker seg at stater innenfor rammen av gjeldende lovgivning nyter en skjønnsmargin ved fastsettelsen av sin politikk med hensyn til sportsspill,

er blitt enige om følgende:

Kapittel I – Formål, retningslinjer, definisjoner

Artikkel 1 – Formål og hovedmålsettinger

1. Formålet med denne konvensjon er å bekjempe manipulering av idrettskonkurranser for å ivareta idrettens integritet og etikk i samsvar med prinsippet om idrettens selvstyre.
2. For dette formål er denne konvensjons hovedmålsettinger:
  - a) å forebygge, avdekke og straffe nasjonal eller tverrnasjonal manipulering av nasjonale og internasjonale idrettskonkurranser,
  - b) å fremme nasjonalt og internasjonalt samarbeid mot manipulering av idrettskonkurranser mellom berørte offentlige myndigheter samt med organisasjoner involvert i idrett og sportsspill.

Artikkel 2 – Veiledende prinsipper

1. Bekjempelsen av manipulering av idrettskonkurranser skal sikre at det tas hensyn til blant annet følgende prinsipper:
  - a) menneskerettigheter,
  - b) lovlighet,
  - c) forholdsmessighet,
  - d) vern av privatlivets fred og personopplysninger.

Artikkel 3 – Definisjoner

I denne konvensjon menes med:

1. «idrettskonkurranse», ethvert idrettsarrangement organisert i samsvar med regler fastsatt av en idrettsorganisasjon oppført på en liste av konvensjonens oppfølgingskomité i samsvar med artikkel 31 nr. 2 og anerkjent av en internasjonal idrettsorganisasjon eller, dersom det er hensiktsmessig, av en annen kompetent idrettsorganisasjon,
2. «idrettsorganisasjon», enhver organisasjon som styrer idretten eller en bestemt idrett, og som står på listen konvensjonens oppfølgingskomité har vedtatt i samsvar med artikkel 31 nr. 2, samt eventuelt tilsluttede kontinentale eller nasjonale organisasjoner,
3. «konkurrans arrangør», enhver idrettsorganisasjon eller enhver annen person, uten hensyn til juridisk form, som arrangerer idrettskonkurranser,
4. «manipulering av idrettskonkurranser», en bevisst ordning, handling eller unnlatelse som søker å få i stand en urettmessig endring av resultatet eller forløpet av en idrettskonkurranse for å fjerne hele eller deler av konkurransens uforutsigbare natur i den hensikt å oppnå en uberettiget fordel for den som manipulerer, eller for andre,
5. «sportsspill», enhver innsats av økonomisk verdi i håp om en gevinst av økonomisk verdi, som er betinget av at det inntreffer en uviss framtidig hendelse forbundet med en idrettskonkurranse; særlig:
  - a) «ulovlig sportsspill», som betegner enhver sportsspillaktivitet tilbudt i en form eller av en operatør som ikke har tillatelse etter gjeldende lovgivning i jurisdiksjonen der forbrukeren befinner seg,
  - b) «atypisk sportsspill», som betegner enhver sportsspillaktivitet som ikke er i samsvar med vanlige eller forventede mønstre i det aktuelle markedet, eller som er forbundet med spill på en idrettskonkurranse med et forløp som har uvanlige kjennetegn,
  - c) «mistenkelig sportsspill», som betegner enhver sportsspillaktivitet som i henhold til pålitelige og sammenfallende bevis virker å være koplet til manipulering av idrettskonkurransen som den er knyttet til,
6. «aktør med interesse i konkurranser», enhver fysisk eller juridisk person som tilhører en av følgende kategorier:
  - a) «utøver», som betegner enhver person eller gruppe av personer som deltar i idrettskonkurranser,
  - b) «utøvernes støttepersonell», som betegner enhver trener, instruktør, manager og agent, samt alt personell i lagapparatet, enhver offisiell representant i lagapparatet og alt medisinsk eller paramedisinsk personell som arbeider med utøvere eller behandler utøvere som deltar i eller forbereder seg til idrettskonkurranser, og alle andre personer som arbeider med utøvere,
  - c) «offisiell representant», som betegner eiere, aksjeeiere, ledere og personell i enheter som arrangerer og fremmer idrettskonkurranser, samt dommere, jurymedlemmer og alle andre akkrediterte personer. Begrepet omfatter også ledere og personell i en internasjonal idrettsorganisasjon eller, dersom det er hensiktsmessig, i en annen ansvarlig idrettsorganisasjon som anerkjenner konkurransen,
7. «innsideinformasjon», opplysninger om en konkurranse som en person innehar i kraft av sin stilling med hensyn til en idrett eller en konkurranse, med unntak av opplysninger som allerede er kunngjort eller er allment kjent, er lett tilgjengelige for et interessert publikum eller er spredt i samsvar med regler og reglementer for den aktuelle konkurransen.

Kapittel II – Forebygging, samarbeid og andre tiltak

Artikkel 4 – Intern samordning

1. Hver part skal samordne politikken som føres, og tiltakene som treffes, av alle offentlige myndigheter som er berørt av bekjempelsen av manipulering av idrettskonkurranser.
2. Hver part skal innenfor sin jurisdiksjon oppfordre idrettsorganisasjoner, konkurransearrangører og spilloperatører til å samarbeide om å bekjempe manipulering av idrettskonkurranser og, dersom det er hensiktsmessig, overlate til dem å iverksette de bestemmelser i denne konvensjon som berører dem.

Artikkel 5 – Risikovurdering og risikohåndtering

1. Hver part skal – når det er hensiktsmessig i samarbeid med idrettsorganisasjoner, spilloperatører, konkurransearrangører og andre relevante organisasjoner – avdekke, analysere og bedømme risikoen forbundet med manipulering av idrettskonkurranser.
2. Hver part skal oppfordre idrettsorganisasjoner, spilloperatører, konkurransearrangører og enhver annen relevant organisasjon til å fastsette prosedyrer og regler for å bekjempe manipulering av idrettskonkurranser og skal, dersom det er hensiktsmessig, vedta de lover eller andre tiltak som eventuelt er nødvendige for dette formålet.

Artikkel 6 – Undervisning og bevisstgjøring

1. Hver part skal fremme bevisstgjøring, undervisning, opplæring og forskning for å styrke bekjempelsen av manipulering av idrettskonkurranser.

Artikkel 7 – Idrettsorganisasjoner og konkurransearrangører

1. Hver part skal oppfordre idrettsorganisasjoner og konkurransearrangører til å vedta og iverksette regler for å bekjempe manipulering av idrettskonkurranser samt prinsipper for gode styringsmåter forbundet blant annet med:
  - a) forebygging av interessekonflikter, herunder:
    - forbud mot at aktører med interesse i konkurranser deltar i spill på idrettskonkurranser som de selv er involvert i,
    - forbud mot misbruk eller formidling av innsideinformasjon,
  - b) med hensyn til idrettsorganisasjoner og deres tilknyttede medlemmer, krav om at de overholder samtlige av sine kontraktfestede eller andre forpliktelser,
  - c) plikt for aktører med interesse i konkurranser til omgående å rapportere enhver mistenkelig aktivitet, hendelse, tilskyndelse eller henvendelse som vil kunne anses som et brudd på reglene mot manipulering av idrettskonkurranser.
2. Hver part skal oppfordre idrettsorganisasjoner til å vedta og iverksette hensiktsmessige tiltak for å sikre:
  - a) forsterket og effektiv overvåking av forløpet av idrettskonkurranser som er utsatt for risiko for manipulering,
  - b) ordninger for omgående rapportering til vedkommende offentlige myndighet eller nasjonale plattform av tilfeller av mistenkelig virksomhet forbundet med manipulering av idrettskonkurranser,
  - c) effektive ordninger for å legge til rette for spredning av informasjon om potensielle eller reelle tilfeller av manipulering av idrettskonkurranser, herunder hensiktsmessig beskyttelse av varslere,
  - d) bevisstgjøring – gjennom undervisning, opplæring og formidling av informasjon – av aktører med interesse i konkurranser, herunder unge utøvere, om risikoen for manipulering av idrettskonkurranser og om innsatsen for å bekjempe den,
  - e) så sen oppnevning som mulig av relevante offisielle representanter til en idrettskonkurranse, særlig dommere.
3. Hver part skal oppfordre sine idrettsorganisasjoner og gjennom dem de internasjonale idrettsorganisasjonene til å anvende bestemte, effektive, forholdsmessige og avskrekkende disiplinære reaksjoner og tiltak ved brudd på deres interne regler mot manipulering av idrettskonkurranser, særlig reglene nevnt i nr. 1 i denne artikkel, samt til å sikre gjensidig anerkjennelse og håndheving av straffereaksjoner ilagt av andre idrettsorganisasjoner, særlig i andre land.

4. Disiplinæransvar fastslått av idrettsorganisasjoner skal ikke utelukke strafferettslig, sivilrettslig eller forvaltningsrettslig ansvar.

Artikkel 8 – Tiltak med hensyn til finansiering av idrettsorganisasjoner

1. Hver part skal vedta de lover eller andre tiltak som kan være nødvendige for å sikre hensiktsmessig innsyn i finansieringen av idrettsorganisasjoner som parten støtter økonomisk.

2. Hver part skal vurdere muligheten for å støtte idrettsorganisasjoner i bekjempelsen av manipulering av idrettskonkurranser, herunder ved å finansiere hensiktsmessige ordninger.

3. Hver part skal, avhengig av situasjonen og så lenge straffereaksjonen varer, vurdere å holde tilbake økonomisk støtte eller oppfordre idrettsorganisasjoner til å holde tilbake økonomisk støtte fra aktører med interesse i konkurranser som er ilagt en straffereaksjon for manipulering av idrettskonkurranser.

4. Om nødvendig skal hver part ta skritt for helt eller delvis å trekke tilbake økonomisk eller annen idrettsrelatert støtte fra idrettsorganisasjoner som ikke anvender regler for bekjempelse av manipulering av idrettskonkurranser på en effektiv måte.

Artikkel 9 – Tiltak med hensyn til spillmyndigheten eller annen ansvarlig myndighet eller andre ansvarlige myndigheter

1. Hver part skal utpeke én eller flere myndigheter som i partens rettsorden skal være tillagt ansvaret for å iverksette regelverket for sportspill og anvende relevante tiltak for å bekjempe manipulering av idrettskonkurranser i forbindelse med sportspill, herunder, dersom det er hensiktsmessig:

- a) rettidig utveksling av opplysninger med andre relevante myndigheter eller en nasjonal plattform for ulovlig, atypisk eller mistenkelig sportspill samt for brudd på nevnte regelverk eller brudd fastslått i samsvar med denne konvensjon,
- b) begrensning i tilbudet av sportspill etter samråd med nasjonale idrettsorganisasjoner og spilloperatører, særlig ved å utelukke idrettskonkurranser:
  - beregnet på personer under 18 år, eller
  - dersom den organisatoriske tilretteleggingen og/eller den idrettslige betydningen er utilstrekkelig,
- c) forhåndsformidling av opplysninger om spilltyper og spillobjekter til konkurransearrangører for å støtte arbeidet de legger ned for å avdekke og håndtere risiko for manipulering av konkurransen sin,
- d) systematisk bruk i sportspill av betalingsmidler som gjør det mulig å spore pengestrømmer over en viss terskel definert av hver part, og særlig avsendere, mottakere og beløp,
- e) ordninger, i samarbeid med og mellom idrettsorganisasjoner og, dersom det er hensiktsmessig, spilloperatører, for å hindre aktører med interesse i konkurranser i å spille på idrettskonkurranser som er i strid med relevante regler i idretten eller gjeldende lovgivning,
- f) i samsvar med nasjonal lovgivning stenging av spill på konkurranser som det er gitt behørig varsel om.

2. Hver part skal underrette Europarådets generalsekretær om navn og adresser til myndigheten eller myndighetene utpekt i henhold til nr. 1 i denne artikkel.

Artikkel 10 – Spilloperatører

1. Hver part skal vedta de lover eller andre tiltak som kan være nødvendige for å forebygge interessekonflikter og misbruk av innsideinformasjon begått av fysiske eller juridiske personer som er involvert i tilbud om sportspill, særlig ved å begrense:

- a) muligheten for fysiske eller juridiske personer involvert i tilbud om sportspill til å spille på sine egne produkter,
- b) muligheten til å misbruke en posisjon som sponsor eller deleier av en idrettsorganisasjon for å legge til rette for manipulering av en idrettskonkurranse eller misbruk av innsideinformasjon,
- c) muligheten for aktører med interesse i konkurranser til å delta i beregningen av odds for spill tilbudt for konkurransen de er involvert i,
- d) muligheten for enhver spilloperatør som har kontrollerende innflytelse i en konkurransearrangør eller en aktør med interesse i konkurransen, samt for enhver spilloperatør som en konkurransearrangør eller en aktør med interesse i konkurransen har kontrollerende innflytelse i, til å tilby spill på konkurransen som arrangøren eller aktøren er involvert i.

2. Hver part skal oppfordre sine spilloperatører og gjennom dem spilloperatørene internasjonale organisasjoner til gjennom undervisning, opplæring og formidling av informasjon å bevisstgjøre sine eiere og ansatte om følgene av manipulering av idrettskonkurranser og om bekjempelsen av dette fenomenet.

3. Hver part skal vedta de lover eller andre tiltak som kan være nødvendige for å pålegge spilloperatører plikt til omgående å rapportere atypisk eller mistenkelig spill til spillmyndigheten, den andre ansvarlige myndigheten eller de andre ansvarlige myndighetene eller den nasjonale plattformen.

Artikkel 11 – Bekjempelse av ulovlig sportsspill

1. For å bekjempe manipulering av idrettskonkurranser skal hver part undersøke hvilke midler som er best egnet til å bekjempe operatører av ulovlig sportsspill, og i samsvar med gjeldende lovgivning i den relevante jurisdiksjonen vurdere å vedta tiltak som:

- a) stenging av, eller direkte og indirekte restriksjon på, tilgangen til operatører av ulovlig fjernsportsspill, og stenging av operatører av ulovlig sportsspill som har et fysisk nettverk i partens jurisdiksjon,
- b) blokkering av pengestrømmer mellom operatører av ulovlig sportsspill og forbrukere,
- c) forbud mot reklame for operatører av ulovlig sportsspill,
- d) bevisstgjøring av forbrukerne om risikoen forbundet med ulovlig sportsspill.

Kapittel III – Utveksling av opplysninger

Artikkel 12 – Utveksling av opplysninger mellom vedkommende offentlige myndigheter, idrettsorganisasjoner og spilloperatører

1. Uten at artikkel 14 berøres, skal hver part på nasjonalt og internasjonalt nivå og i samsvar med nasjonal lovgivning legge til rette for utveksling av opplysninger mellom berørte offentlige myndigheter, idrettsorganisasjoner, konkurransearrangører, spilloperatører og nasjonale plattformer. Hver part skal særlig forplikte seg til å etablere ordninger for å dele relevante opplysninger, særlig forhåndsformidling til konkurransearrangører av opplysninger om spilltyper og spillobjekter dersom slike opplysninger kan være til hjelp ved gjennomføringen av risikovurderingen nevnt i artikkel 5 og ved igangsetting eller gjennomføring av etterforskning eller forfølgning av manipulering av idrettskonkurranser.

2. På anmodning skal mottakeren av slike opplysninger i samsvar med nasjonal lovgivning og uten opphold underrette organisasjonen eller myndigheten som har gitt opplysningene, om hvordan opplysningene er fulgt opp.

3. Hver part skal undersøke mulige måter å utvikle eller styrke samarbeid og utveksling av opplysninger på i forbindelse med bekjempelse av ulovlig sportsspill, som fastsatt i artikkel 11 i denne konvensjon.

Artikkel 13 – Nasjonal plattform

1. Hver part skal utpeke en nasjonal plattform som skal ha arbeidet mot manipulering av idrettskonkurranser som sitt ansvarsområde. Den nasjonale plattformen skal i samsvar med nasjonal lovgivning blant annet:

- a) tjene som informasjonssenter, innhente opplysninger som er relevante for bekjempelsen av manipulering av idrettskonkurranser, og videreformidle opplysningene til vedkommende organisasjoner og myndigheter,
- b) samordne bekjempelsen av manipulering av idrettskonkurranser,
- c) motta, sentralisere og analysere opplysninger om atypisk og mistenkelig spill på idrettskonkurranser som finner sted på partens territorium, og, dersom det er hensiktsmessig, utstede varsler,
- d) videresende opplysninger om mulige brudd på lover eller idrettens regler nevnt i denne konvensjon til offentlige myndigheter eller til idrettsorganisasjoner og/eller spilloperatører,
- e) samarbeide med alle organisasjoner og vedkommende myndigheter på nasjonalt og internasjonalt nivå, herunder andre staters nasjonale plattformer.

2. Hver part skal underrette Europarådets generalsekretær om den nasjonale plattformens navn og adresse.

Artikkel 14 – Vern av personopplysninger

1. Hver part skal vedta de lover og andre tiltak som kan være nødvendige for å sikre at alle tiltak mot manipulering av idrettskonkurranser er i samsvar med relevante nasjonale og internasjonale lover og

standarder for vern av personopplysninger, særlig ved utvekslingen av opplysninger omhandlet i denne konvensjon.

2. Hver part skal vedta de lover eller andre tiltak som er nødvendige for å garantere at offentlige myndigheter og organisasjoner omhandlet i denne konvensjon treffer de tiltak som er nødvendige for å sikre at det ved innhenting, behandling og utveksling av personopplysninger, uansett utvekslingenes art, tas tilbørlig hensyn til prinsippene om rettmessighet, tilstrekkelighet, relevans og nøyaktighet samt til opplysningenes sikkerhet og berørte personers rettigheter.
3. Hver part skal i sin rett fastsette at offentlige myndigheter og organisasjoner omhandlet i denne konvensjon skal sikre at utvekslingen av opplysninger for formålet i denne konvensjon ikke skal gå utover det minimum som er nødvendig for å forfølge det som er oppgitt som formål for utvekslingen.
4. Hver part skal oppfordre de ulike offentlige myndigheter og organisasjoner omhandlet i denne konvensjon til å framskaffe de nødvendige tekniske hjelpemidler for å ivareta utvekslede opplysningers sikkerhet og sikre opplysningenes pålitelighet og integritet samt datautvekslingssystemenes tilgjengelighet og integritet og identifisering av systemenes brukere.

Kapittel IV – Materiell strafferett og samarbeid med hensyn til håndheving

Artikkel 15 – Straffbare handlinger knyttet til manipulering av idrettskonkurranser

1. Hver part skal sikre at dens nasjonale lovgivning gjør det mulig å belegge manipulering av idrettskonkurranser med strafferettslige reaksjoner dersom de faktiske omstendigheter omfatter tvang, korrupsjon eller bedrageri som definert i partens nasjonale lovgivning.

Artikkel 16 – Hvitvasking av økonomisk utbytte fra straffbare handlinger knyttet til manipulering av idrettskonkurranser

1. Hver part skal vedta de lover eller andre tiltak som kan være nødvendige for å fastslå som straffbar handling etter nasjonal lovgivning atferden nevnt i artikkel 9 nr. 1 og 2 i Europarådets konvensjon om hvitvasking, ransaking, beslag og inndragning av økonomisk utbytte fra straffbare handlinger og om finansiering av terrorisme (CETS nr. 198, 2005), i artikkel 6 nr. 1 i De forente nasjoners konvensjon mot grenseoverskridende organisert kriminalitet (2000) eller i artikkel 23 nr. 1 i De forente nasjoners konvensjon mot korrupsjon (2003), etter de vilkår som er fastsatt i disse konvensjonene, dersom den underliggende straffbare handlingen som genererer utbytte, er en av de straffbare handlingene nevnt i artikkel 15 og 17 i denne konvensjon og under alle omstendigheter i tilfelle av utpressing, korrupsjon og bedrageri.
2. Ved fastsettelsen av utvalget av straffbare handlinger som skal utgjøre de underliggende straffbare handlingene nevnt i nr. 1, kan hver part i samsvar med nasjonal lovgivning avgjøre hvordan den vil definere de straffbare handlingene og de særlige elementene som gjør dem til handlinger av alvorlig art.
3. Hver part skal vurdere å inkludere manipulering av idrettskonkurranser i sin ramme for forebyggende arbeid mot hvitvasking ved å krevne av spilloperatører at de anvender krav om kundekontroll, registrering og rapportering.

Artikkel 17 – Medvirkning

1. Hver part skal vedta de lover og andre tiltak som kan være nødvendige for å fastslå som straffbar handling etter nasjonal lovgivning forsettlig medvirkning til en av de straffbare handlingene nevnt i artikkel 15 i denne konvensjon.

Artikkel 18 – Juridiske personers ansvar

1. Hver part skal vedta de lover eller andre tiltak som kan være nødvendige for å sikre at juridiske personer kan holdes ansvarlige for straffbare handlinger nevnt i artikkel 15 til 17 i denne konvensjon og begått til den juridiske personens fordel av en fysisk person som opptrer enten på egen hånd eller som en del av et organ tilhørende vedkommende juridiske person, og som har en ledende stilling i den juridiske personen i henhold til:
  - a) fullmakt til å representere den juridiske personen,
  - b) myndighet til å treffe beslutninger på vegne av den juridiske personen,

c) myndighet til å utøve kontroll innenfor den juridiske personen.

2. Avhengig av partens rettsprinsipper kan den juridiske personens ansvar være strafferettslig, sivilrettslig eller forvaltningsrettslig.

2. I tillegg til de tilfeller som allerede er fastsatt i nr. 1, skal hver part treffe de tiltak som er nødvendige for å sikre at en juridisk person kan holdes ansvarlig dersom manglende tilsyn eller kontroll fra en fysisk persons side nevnt i nr. 1 har gjort det mulig for en fysisk person som er underlagt den juridiske personens ledelse og kontroll, å begå en straffbar handling nevnt i artikkel 15 til 17 i denne konvensjon til fordel for den juridiske personen.

4. Dette ansvaret skal ikke berøre det strafferettslige ansvaret som påhviler fysiske personer som har begått den straffbare handlingen.

Kapittel V – Kompetanse, strafferettslig prosedyre og håndhevingstiltak

Artikkel 19 – Kompetanse

1. Hver part skal vedta de lover eller andre tiltak som kan være nødvendige for å fastslå kompetanse for straffbare handlinger nevnt i artikkel 15 til 17 i denne konvensjon, dersom den straffbare handlingen er begått:

- a) på partens territorium, eller
- b) om bord i et skip som fører partens flagg, eller
- c) om bord i et luftfartøy som er registrert etter partens rett, eller
- d) av en borger av parten eller av en person som til vanlig er bosatt på partens territorium.

2. Hver stat eller Den europeiske union kan ved undertegningen eller ved deponeringen av sitt ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningssdokument avgi en erklæring rettet til Europarådets generalsekretær om at den forbeholder seg rett til ikke å anvende, eller til å anvende bare i bestemte tilfeller eller på bestemte vilkår, reglene om kompetanse fastsatt i nr. 1 bokstav d) i denne artikkel.

3. Hver part skal vedta de lover eller andre tiltak som er nødvendige for å fastslå kompetanse for straffbare handlinger nevnt i artikkel 15 til 17 i denne konvensjon, når den antatte gjerningsmann befinner seg på partens territorium og ikke kan utleveres til en annen part på grunn av sin nasjonalitet.

4. Når mer enn én part gjør krav på kompetanse for en påstått straffbar handling nevnt i artikkel 15 til 17 i denne konvensjon, skal de berørte parter, dersom det er hensiktsmessig, holde samråd for å bestemme hvilken jurisdiksjon som er best egnet til å gjennomføre rettsforfølgningen.

5. Med mindre annet følger av folkerettens generelle regler, utelukker denne konvensjon ikke noen strafferettslig, sivilrettslig eller forvaltningsrettslig kompetanse som en part utøver i samsvar med sin nasjonale lovgivning.

Artikkel 20 – Tiltak for å sikre elektroniske bevis

1. Hver part skal, når den etterforsker straffbare handlinger nevnt i artikkel 15 til 17 i denne konvensjon, i samsvar med nasjonal lovgivning vedta lover eller andre tiltak for å sikre elektroniske bevis, blant annet ved hurtig sikring av lagrede elektroniske data, hurtig sikring og utlevering av trafikkdata, pålegg om utlevering av data, ransaking og beslag av lagrede elektroniske data, innhenting av trafikkdata i sanntid og oppfangning av data knyttet til innhold.

Artikkel 21 – Beskyttelsestiltak

1. Hver part skal vurdere å vedta de lover eller andre tiltak som kan være nødvendige for å sørge for effektiv beskyttelse:

- a) av personer som i god tro og på grunnlag av rimelig mistanke framskaffer opplysninger om straffbare handlinger nevnt i artikkel 15 til 17 i denne konvensjon eller på annen måte samarbeider med myndigheter som foretar etterforskning eller rettsforfølgning,
- b) av vitner som avgir forklaring om straffbare handlinger som nevnt,
- c) dersom det er nødvendig, av medlemmer av familien til personer nevnt i bokstav a) og b).

Kapittel VI – Straffereaksjoner og tiltak

Artikkel 22 – Strafferettslige reaksjoner overfor fysiske personer

1. Hver part skal vedta de lover eller andre tiltak som er nødvendige for å sikre at straffbare handlinger nevnt i artikkel 15 til 17 i denne konvensjon, dersom de begås av fysiske personer, straffes ved effektive, forholdsmessige og avskrekkende reaksjoner, herunder økonomiske sanksjoner, idet det tas hensyn til hvor alvorlig den straffbare handlingen er. Reaksjonene skal omfatte frihetsstraff som kan være grunnlag for utlevering, som fastsatt i nasjonal lovgivning.

Artikkel 23 – Reaksjoner overfor juridiske personer

1. Hver part skal vedta de lover eller andre tiltak som er nødvendige for å sikre at juridiske personer som holdes ansvarlige i samsvar med artikkel 18, blir gjenstand for effektive, forholdsmessige og avskrekkende reaksjoner, herunder økonomiske sanksjoner og om mulig andre tiltak som:

- a) midlertidig eller varig forbud mot å drive forretningsvirksomhet,
- b) plassering under rettslig tilsyn,
- c) rettslig kjennelse om avvikling.

Artikkel 24 – Forvaltningsrettslige reaksjoner

1. Med hensyn til handlinger som er straffbare etter dens nasjonale lovgivning, skal hver part, dersom det er hensiktsmessig, vedta de lover eller andre tiltak som kan være nødvendige for å straffe overtredelser fastslått i samsvar med denne konvensjon ved effektive, forholdsmessige og avskrekkende reaksjoner og tiltak etter at rettslig forfølgning er innledet av forvaltningsmyndigheter hvis avgjørelse kan bringes inn for en domstol som har kompetanse.

2. Hver part skal sikre at det anvendes forvaltningsrettslige tiltak. Dette kan overlates til spillmyndigheten eller annen ansvarlig myndighet eller andre ansvarlige myndigheter i samsvar med nasjonal lovgivning.

Artikkel 25 – Beslag og inndragning

1. Hver part skal i samsvar med nasjonal lovgivning vedta de lover eller andre tiltak som er nødvendige for å tillate beslag og inndragning av:

- a) gjenstander, dokumenter og andre midler som er brukt, eller ment å skulle brukes, for å begå de straffbare handlingene nevnt i artikkel 15 til 17 i denne konvensjon,
- b) utbyttet av disse straffbare handlingene, eller eiendom av en verdi som tilsvarer dette utbyttet.

Kapittel VII – Internasjonalt samarbeid om rettslige og andre forhold

Artikkel 26 – Tiltak med sikte på internasjonalt samarbeid i straffesaker

1. Partene skal, i samsvar med bestemmelsene i denne konvensjon og i samsvar med relevante internasjonale og regionale instrumenter som får anvendelse, ordninger som er basert på felles eller gjensidig lovgivning, og nasjonal lovgivning, i størst mulig utstrekning samarbeide om etterforskning, strafforfølgning og rettergang med hensyn til straffbare handlinger nevnt i artikkel 15 til 17 i denne konvensjon, herunder beslag og inndragning.

2. Partene skal, i samsvar med relevante internasjonale, regionale og bilaterale traktater om utlevering og gjensidig hjelp i straffesaker som får anvendelse, og i samsvar med nasjonal lovgivning, i størst mulig utstrekning samarbeide med hensyn til straffbare handlinger nevnt i artikkel 15 til 17 i denne konvensjon.

3. I saker som involverer internasjonalt samarbeid, og der dobbel straffbarhet anses for å være et krav, skal dette kravet anses for å være oppfylt uavhengig av om lovgivningen i den anmodende staten plasserer den straffbare handlingen i samme kategori straffbare handlinger som den anmodende staten gjør, eller bruker samme begrep for å betegne den straffbare handlingen som den anmodende staten gjør, dersom atferden som ligger bak den straffbare handlingen som utgjør grunnlaget for anmodningen om gjensidig rettslig hjelp eller utlevering, er en straffbar handling etter begge parters lovgivning.

4. Dersom en part som gjør utlevering eller gjensidig rettslig hjelp i straffesaker betinget av at det foreligger en traktat, mottar en anmodning om utlevering eller rettslig hjelp i straffesaker fra en part som den

ikke har en slik traktat med, kan den, i fullt samsvar med sine folkerettslige forpliktelser og med mindre annet følger av vilkår fastsatt i dens nasjonale lovgivning, betrakte denne konvensjon som rettslig grunnlag for utlevering eller gjensidig rettslig hjelp i straffesaker med hensyn til straffbare handlinger nevnt i artikkel 15 til 17 i denne konvensjon.

Artikkel 27 – Andre internasjonale tiltak med hensyn til forebyggende arbeid

1. Hver part skal, dersom det er hensiktsmessig, bestrebe seg på å integrere forebygging og bekjempelse av manipulering av idrettskonkurranser i bistandsprogrammer til fordel for tredjestater.

Artikkel 28 – Internasjonalt samarbeid med internasjonale idrettsorganisasjoner

1. Hver part skal i samsvar med nasjonal lovgivning samarbeide med internasjonale idrettsorganisasjoner for å bekjempe manipulasjon av idrettskonkurranser.

Kapittel VIII – Oppfølging

Artikkel 29 – Formidling av opplysninger

1. Hver part skal på et av Europarådets offisielle språk oversende Europarådets generalsekretær alle relevante opplysninger om lover eller andre tiltak som den har vedtatt for å oppfylle vilkårene i denne konvensjon.

Artikkel 30 – Konvensjonens oppfølgingskomité

1. En oppfølgingskomité for denne konvensjon er herved nedsatt for formålene i konvensjonen.
2. Hver part kan være representert i konvensjonens oppfølgingskomité med én eller flere delegater, herunder representanter for offentlige myndigheter med ansvar for idrett, rettshåndheving eller regulering av spillvirksomhet. Hver part skal ha én stemme.
3. Europarådets parlamentarikerforsamling samt Europarådets øvrige relevante mellomstatlige komitéer skal hver utpeke én representant til konvensjonens oppfølgingskomité for å bidra til å skape sektor- og disiplinoverskridende representasjon. Konvensjonens oppfølgingskomité kan om nødvendig og ved enstemmig beslutning innby enhver stat som ikke er part i konvensjonen, enhver internasjonal organisasjon og ethvert internasjonalt organ til å la seg representere med en observatør på møtene. Representanter utpekt etter dette nummer skal delta på møtene i konvensjonens oppfølgingskomité uten stemmerett.
4. Konvensjonens oppfølgingskomité skal innkalles til møte av Europarådets generalsekretær. Den skal holde sitt første møte så snart det med rimelighet er praktisk mulig, og i alle tilfeller innen ett år etter at denne konvensjon er trådt i kraft. Den skal deretter møtes hver gang minst en tredel av partene eller generalsekretæren anmoder om det.
5. Med mindre annet følger av bestemmelsene i denne konvensjon skal konvensjonens oppfølgingskomité utarbeide sin egen forretningsorden og vedta denne ved konsensus.
6. Konvensjonens oppfølgingskomité skal ved utøvelsen av sine funksjoner bistås av Europarådets sekretariat.

Artikkel 31 – Funksjoner tillagt konvensjonens oppfølgingskomité

1. Konvensjonens oppfølgingskomité skal være ansvarlig for å følge opp gjennomføringen av denne konvensjon.
2. Konvensjonens oppfølgingskomité skal fastsette og endre listen over idrettsorganisasjoner nevnt i artikkel 3 nr. 2 og skal påse at listen kunngjøres på en hensiktsmessig måte.
3. Konvensjonens oppfølgingskomité kan særlig:
  - a) gi partene anbefalinger om tiltak som skal treffes for å gjennomføre denne konvensjon, særlig med hensyn til internasjonalt samarbeid,
  - b) dersom det er hensiktsmessig, gi partene anbefalinger etter kunngjøring av en skriftlig redegjørelse og etter forutgående samråd med representanter for idrettsorganisasjoner og spilloperatører, særlig om:

- kriteriene som må oppfylles av idrettsorganisasjoner og spilloperatører for å dra nytte av utvekslingen av opplysninger nevnt i artikkel 12 nr. 1 i denne konvensjon,
  - andre metoder med sikte på å styrke det operative samarbeidet mellom vedkommende offentlige myndigheter, idrettsorganisasjoner og spilloperatører, som nevnt i denne konvensjon,
- c) holde relevante internasjonale organisasjoner og allmennheten informert om virksomheten som drives innenfor rammen av denne konvensjon,
- d) utarbeide en uttalelse til ministerkomitéen når en stat som ikke er medlem av Europarådet, anmoder om å bli innbudt av ministerkomitéen til å undertegne konvensjonen i henhold til artikkel 32 nr. 2.
4. For å utøve sine funksjoner kan konvensjonens oppfølgingskomité på eget initiativ arrangere møter med eksperter.
5. Konvensjonens oppfølgingskomité kan etter forutgående avtale med de berørte parter arrangere besøk til parter.

Kapittel IX – Sluttbestemmelser

Artikkel 32 – Undertegning og ikrafttredelse

1. Denne konvensjon skal være åpen for undertegning av Europarådets medlemsstater, de øvrige statsparter i Europeisk kulturavtale, Den europeiske union og ikke-medlemsstater som har deltatt i utarbeidingen av denne konvensjon eller har observatørstatus i Europarådet.
2. Denne konvensjon skal også være åpen for undertegning av enhver annen stat som ikke er medlem av Europarådet etter invitasjon fra ministerkomitéen. Beslutningen om å innby en ikke-medlemsstat til å undertegne konvensjonen skal treffes med det flertall som er fastsatt i artikkel 20 bokstav d) i Europarådets vedtekter, og ved enstemmighet blant representantene for de konvensjonsstater som har rett til å sitte i ministerkomitéen, etter samråd med konvensjonens oppfølgingskomité når den er opprettet.
3. Denne konvensjon skal ratifiseres, godtas eller godkjennes. Ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningsskildene skal deponeres hos Europarådets generalsekretær.
4. Denne konvensjon skal tre i kraft den første dag i den måned som følger etter utløpet av et tidsrom på tre måneder regnet fra den dato fem signatarer, herunder minst tre av Europarådets medlemsstater, har uttrykt sitt samtykke til å være bundet av konvensjonen i samsvar med bestemmelsene i nr. 1, 2 og 3.
5. For enhver signatarstat eller Den europeiske union som på et senere tidspunkt uttrykker sitt samtykke til å være bundet av konvensjonen, skal konvensjonen tre i kraft den første dag i den måned som følger etter utløpet av et tidsrom på tre måneder regnet fra den dato den har uttrykt sitt samtykke til å være bundet av konvensjonen i samsvar med bestemmelsene i nr. 1, 2 og 3.
6. En konvensjonspart som ikke er medlem av Europarådet, skal bidra til finansieringen av konvensjonens oppfølgingskomité i henhold til de vilkår som vedtas av ministerkomitéen etter samråd med nevnte konvensjonspart.

Artikkel 33 – Virkninger av konvensjonen og forholdet til andre internasjonale avtaler

1. Denne konvensjon berører ikke partenes rettigheter og forpliktelser etter internasjonale multilaterale konvensjoner om særskilte spørsmål. Særlig endrer denne konvensjon ikke deres rettigheter og forpliktelser etter andre avtaler som tidligere er inngått med hensyn til bekjempelse av doping og i samsvar med denne konvensjons formål og hensikt.
2. Denne konvensjon utfyller særlig, dersom det er hensiktsmessig, gjeldende multilaterale og bilaterale traktater mellom partene, herunder bestemmelsene i:
- a) Europeisk konvensjon om utlevering (ETS nr. 24, 1957),
  - b) Europeisk konvensjon om gjensidig hjelp i straffesaker (ETS nr. 30, 1959),
  - c) Konvensjon om hvitvasking, ransaking, beslag og inndragning av økonomisk utbytte fra straffbare handlinger (ETS nr. 141, 1990),
  - d) Europarådets konvensjon om hvitvasking, ransaking, beslag og inndragning av økonomisk utbytte fra straffbare handlinger og om finansiering av terrorisme (CETS nr. 198, 2005).

3. Konvensjonspartene kan seg imellom inngå bilaterale eller multilaterale traktater om forhold som er omhandlet i denne konvensjon med sikte på å utfylle eller styrke konvensjonens bestemmelser eller lette gjennomføringen av prinsippene som er nedfelt i den.
4. Dersom to eller flere parter allerede har inngått en traktat om forhold omhandlet i denne konvensjon eller på annen måte har opprettet forbindelser med hensyn til forhold som nevnt, skal de også ha rett til å anvende nevnte traktat eller til å regulere sine forbindelser deretter. Men dersom parter oppretter forbindelser med hensyn til forhold omhandlet i denne konvensjon på annen måte enn som fastsatt i denne konvensjon, skal dette gjøres på en måte som ikke er uforenlig med denne konvensjons mål og prinsipper.
5. Ingen bestemmelse i denne konvensjon skal berøre partenes øvrige rettigheter, restriksjoner, forpliktelser og ansvar.

Artikkel 34 – Vilkår og rettssikkerhetsgarantier

1. Hver part skal sikre at innføringen, iverksettelsen og anvendelsen av fullmaktene og prosedyrene fastsatt i kapittel II til VII er underlagt vilkårene og rettssikkerhetsgarantiene fastsatt i partens nasjonale lovgivning, som skal sikre tilstrekkelig beskyttelse av menneskerettighetene og frihetene, herunder rettighetene som følger av de forpliktelser parten har påtatt seg etter Konvensjon om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter, De forente nasjoners internasjonale konvensjon om sivile og politiske rettigheter av 1966 og andre internasjonale menneskerettighetsinstrumenter; partens nasjonale lovgivning skal omfatte prinsippet om forholdsmessighet.
2. Dersom det er hensiktsmessig ut fra den berørte prosedyrens eller fullmaktens art, skal vilkår og garantier som nevnt blant annet omfatte rettslig eller annet uavhengig tilsyn, grunner som rettfærdiggjør anvendelsen, og en begrensning av fullmaktens eller prosedyrens omfang og varighet.
3. I den utstrekning det er forenlig med allmennhetens interesser, særlig forsvarlig rettspleie, skal hver part vurdere hvilken virkning fullmaktene og prosedyrene i de nevnte kapitlene vil få på tredjeparters rettigheter, ansvar og legitime interesser.

Artikkel 35 – Geografisk virkeområde

1. Enhver stat eller Den europeiske union kan ved undertegningen eller ved deponeringen av sitt ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningssdokument nærmere angi det territorium eller de territorier som denne konvensjon får anvendelse på.
2. Hver part kan på ethvert senere tidspunkt ved erklæring rettet til Europarådets generalsekretær utvide denne konvensjons anvendelse til å omfatte ethvert annet territorium angitt i erklæringen, dersom parten har ansvaret for territoriets internasjonale forbindelser eller er bemyndiget til å påta seg forpliktelser på dets vegne. For et territorium som nevnt skal konvensjonen tre i kraft den første dag i den måned som følger etter utløpet av et tidsrom på tre måneder regnet fra den dato generalsekretæren mottok erklæringen.
3. En erklæring avgitt i henhold til de to foregående numre kan trekkes tilbake for et territorium angitt i erklæringen ved underretning til Europarådets generalsekretær. Tilbaketrekkingen får virkning den første dag i den måned som følger etter utløpet av et tidsrom på tre måneder regnet fra den dato generalsekretæren mottok underretningen.

Artikkel 36 – Forbundsstatsklausul

1. En forbundsstat kan forbeholde seg rett til å påta seg forpliktelser etter kapittel II, IV, V og VI i denne konvensjon i samsvar med dens grunnleggende prinsipper som regulerer forholdet mellom dens sentrale regjering og delstatene eller andre liknende territoriale enheter, forutsatt at den fremdeles er i stand til å samarbeide etter kapittel III og VII.
2. Når en forbundsstat framsetter et forbehold i henhold til nr. 1, kan den ikke anvende vilkårene i et slikt forbehold for å utelukke eller i vesentlig grad innskrenke sine forpliktelser til å sørge for tiltak fastsatt i kapittel III og VII. Den skal i hovedsak sørge for å ha omfattende og effektive midler til rådighet for å håndheve de nevnte tiltakene.
3. Med hensyn til bestemmelser i denne konvensjon skal den føderale regjeringen, dersom anvendelsen av bestemmelsene hører under kompetansen til hver av delstatene eller andre liknende territoriale enheter som etter forbundsstatens konstitusjonelle system ikke er forpliktet til å treffe

lovgivningsmessige tiltak, informere vedkommende myndigheter i disse statene om nevnte bestemmelser og framlegge en positiv uttalelse samt oppfordre vedkommende myndigheter til å treffe hensiktsmessige tiltak for å iverksette bestemmelsene.

Artikkel 37 – Forbehold

1. En stat eller Den europeiske union kan ved undertegningen eller ved deponeringen av sitt ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningssdokument ved skriftlig underretning til Europarådets generalsekretær erklære at den ønsker å ta ett eller flere av forbeholdene fastsatt i artikkel 19 nr. 2 og i artikkel 36 nr. 1. Det kan ikke tas andre forbehold.

2. En part som har tatt et forbehold i samsvar med nr. 1, kan helt eller delvis trekke forbeholdet tilbake ved underretning til Europarådets generalsekretær. Tilbaketrekkingen får virkning den dag generalsekretæren mottar underretningen. Dersom det i underretningen er oppgitt at tilbaketrekkingen av et forbehold skal få virkning på en angitt dato og denne datoen inntreffer senere enn den dato generalsekretæren mottar underretningen, skal underretningen tre i kraft på den senere datoen.

3. En part som har tatt et forbehold, skal trekke forbeholdet helt eller delvis tilbake så snart omstendighetene tillater det.

4. Europarådets generalsekretær kan jevnlig be parter som har tatt ett eller flere forbehold, om opplysninger om utsiktene for tilbaketrekking av forbeholdet (forbeholdene).

Artikkel 38 – Endringer

1. Enhver part, konvensjonens oppfølgingskomité eller Europarådets ministerkomité kan foreslå endringer av artiklene i denne konvensjon.

2. Enhver foreslått endring skal meddeles Europarådets generalsekretær og av ham eller henne videresendes til partene, Europarådets medlemsstater, ikke-medlemsstater som har deltatt i utarbeidingen av denne konvensjon eller har observatørstatus i Europarådet, Den europeiske union, enhver stat som er innbudt til å undertegne denne konvensjon, og konvensjonens oppfølgingskomité minst to måneder før avholdelsen av møtet som skal behandle endringen. Konvensjonens oppfølgingskomité skal oversende sin uttalelse om den foreslåtte endringen til ministerkomitéen.

3. Ministerkomitéen skal behandle den foreslåtte endringen og enhver uttalelse framlagt av konvensjonens oppfølgingskomité og kan vedta endringen med det flertall som er fastsatt i artikkel 20 bokstav d) i Europarådets vedtekter.

4. Teksten til enhver endring som vedtas av ministerkomitéen i samsvar med nr. 3 i denne artikkel, skal oversendes partene for godtakelse.

5. En endring som vedtas i samsvar med nr. 3 i denne artikkel, skal tre i kraft den første dag i den måned som følger etter utløpet av et tidsrom på én måned etter at alle parter har underrettet generalsekretæren om at de godtar endringen etter å ha fulgt sine respektive nasjonale prosedyrer.

6. Dersom en endring er vedtatt av ministerkomitéen, men ennå ikke er trådt i kraft i samsvar med nr. 5, kan en stat eller Den europeiske union ikke uttrykke sitt samtykke til å bli bundet av konvensjonen uten samtidig å godta endringen.

Artikkel 39 – Tvisteløsning

1. Konvensjonens oppfølgingskomité skal i nært samarbeid med Europarådets relevante mellomstatlige komitéer holdes underrettet om eventuelle problemer med hensyn til fortolkningen og anvendelsen av denne konvensjon.

2. Dersom det oppstår en tvist mellom partene om fortolkningen eller anvendelsen av denne konvensjon, skal de søke å løse tvisten ved forhandling, forlik eller voldgift eller andre fredelige midler etter eget valg.

3. Europarådets ministerkomité kan fastsette ordninger for tvisteløsning som partene kan benytte, dersom de samtykker til det.

Artikkel 40 – Oppsigelse

1. En part kan når som helst si opp denne konvensjon ved underretning til Europarådets generalsekretær.
2. Oppsigelsen får virkning den første dag i den måned som følger etter utløpet av et tidsrom på tre måneder regnet fra den dato generalsekretæren mottok underretningen.

Artikkel 41 – Underretninger

1. Europarådets generalsekretær skal underrette partene, Europarådets medlemsstater, de øvrige statsparter i Europeisk kulturavtale, ikke-medlemsstater som har deltatt i utarbeidingen av denne konvensjon eller har observatørstatus i Europarådet, Den europeiske union og enhver stat som er blitt innbudt til å undertegne denne konvensjon i samsvar med bestemmelsene i artikkel 32 om:
  - a) enhver undertegning,
  - b) deponering av ethvert ratifikasjons-, godtakelses- eller godkjenningssdokument,
  - c) enhver ikrafttredelsesdato for denne konvensjon i samsvar med artikkel 32,
  - d) ethvert forbehold eller enhver tilbaketrekking av et forbehold uttrykt i samsvar med artikkel 37,
  - e) enhver erklæring avgitt i samsvar med artikkel 9 og 13,
  - f) enhver annen handling, underretning eller meddelelse som gjelder denne konvensjon.

Som bekreftelse på dette har de undertegnede, som er gitt behørig fullmakt til det, undertegnet denne konvensjon.

Utferdiget i _____, _____ 201x på engelsk og fransk, med samme gyldighet for begge tekster, i ett eksemplar som skal deponeres i Europarådets arkiver. Europarådets generalsekretær skal oversende en bekreftet kopi til hver av Europarådets medlemsstater, ikke-medlemsstater som har deltatt i utarbeidingen av denne konvensjon eller har observatørstatus i Europarådet, Den europeiske union og enhver stat som er blitt innbudt til å undertegne denne konvensjon.